

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2021)0282

Čekijos Ministro Pirmininko interesų konfliktas

2021 m. birželio 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Čekijos ministro pirmininko interesų konflikto (2021/2671(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 310 straipsnio 6 dalį ir 325 straipsnio 5 dalį,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių¹ (Finansinis reglamentas) 61 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Komisijos pranešimą dėl Interesų konfliktų vengimo ir valdymo pagal Finansinį reglamentą gairių²,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnius sprendimus ir rezoliucijas dėl Komisijos 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 ir 2019 m. biudžeto įvykdymo,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl interesų konflikto ir ES biudžeto apsaugos Čekijos Respublikoje³ ir 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl Čekijos Respublikos ministro pirmininko netinkamo ES fondų panaudojimo ir galimo interesų konflikto tyrimo atnaujinimo⁴,
- atsižvelgdamas į faktų nustatymo misijas Čekijoje, kurias atliko Biudžeto kontrolės komitetas 2014 m. kovo 26–27 d. ir 2020 m. vasario 26–28 d.,
- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio mėn. galutinę ataskaitą dėl Komisijos Regioninės ir miestų politikos (REGIO) generalinio direktorato ir Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties (EMPL) generalinio direktorato atlikto valdymo ir kontrolės sistemų, įdiegtų siekiant išvengti interesų konflikto Čekijoje, veikimo audito, kuri buvo paskelbta 2021 m. balandžio 23 d.,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą

¹ OL L 193, 2018 7 30, p. 1.

² OL C 121, 2021 4 9, p. 1.

³ OL C 388, 2020 11 13, p. 157.

⁴ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0164.

- (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo¹,
- atsižvelgdamas į 2020 m. Komisijos teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą, visų pirma skyrių dėl teisinės valstybės padėties Čekijoje (SWD(2020)0302),
 - atsižvelgdamas į Kovos su korupcija valstybių grupės (GRECO) ketvirtojo vertinimo raundo tarpinę atitikties ataskaitą dėl Čekijos Respublikos, kurią GRECO priėmė 84-ame plenariniame posėdyje 2019 m. gruodžio mėn.,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 26 d. 2020 m. ataskaitą dėl Čekijos (SWD(2020)0502), pateiktos kartu su Komisijos komunikatu dėl 2020 m. Europos semestro, „Struktūrinių reformų pažangos vertinimas, makroekonominio disbalanso prevencija ir naikinimas ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 atliktų nuodugnių apžvalgų rezultatai“ (COM(2020)0150),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
- A. kadangi Finansinio reglamento 61 ir 63 straipsniuose, Direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų 24 straipsnyje dėl interesų konfliktų, Bendrųjų nuostatų reglamento 144 ir 145 straipsniuose dėl pasidalijamojo valdymo fondų, Reglamente (ES) Nr. 1303/2013, Teisingumo Teismo jurisprudencijoje ir Čekijos akte Nr. 159/2006 dėl interesų konflikto su pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 29 d. yra nustatytos konkrečios prievolės ir pateikiamos priemonės, kurių tikslas – veiksmingai įveikti interesų konfliktų situacijas;
 - B. kadangi „Agrofert“ yra Čekijos ministro pirmininko Andrejaus Babišo įsteigtas ir sukurtas konglomeratas, kurį sudaro daugiau nei 230 įmonių; kadangi paaiškėjo, jog ministras pirmininkas A. Babiš taip pat yra vienas iš bendrovės „Agrofert“ tikrųjų savininkų ir kad ši bendrovė per patikos fondus „AB Private Trust I“ ir „AB Private Trust II“, kurių tikrasis savininkas jis taip pat yra, kontroliuoja grupę „Agrofert“, apimančią be kita ko keletą svarbių Čekijos žiniasklaidos priemonių;
 - C. kadangi 2019 m. sausio – vasario mėn. keletas Komisijos tarnybų (Regioninės ir miestų politikos GD / Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD ir Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD, kuris padėjo atlikti auditą) atliko išsamų auditą dėl Sąjungos ir nacionalinės teisės taikymo; kadangi šiuo metu vykstant AGRI GD auditui tiriami tariami interesų konfliktai įgyvendinant bendrą žemės ūkio politiką Čekijoje;
 - D. kadangi 2021 m. balandžio mėn. Komisija paskelbė tinkamai apdorotą galutinės audito ataskaitos dėl ESI fondų teisinio įgyvendinimo redakciją, kurią patikrino EMPL GD ir REGIO GD; kadangi AGRI GD antroji audito ataskaita dar nepaskelbta;
 - E. kadangi paskelbtoje audito ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į didelius valdymo ir kontrolės sistemos trūkumus² Čekijoje ir trūkumus, dėl kurių reikia taikyti finansines

¹ OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.

² Galutinėje audito ataskaitoje nustatyta didelių interesų konfliktams išvengti skirtos kontrolės sistemos struktūros trūkumų, apie kuriuos byloja septyni Čekijos interesų konfliktų įstatymo 4 straipsnio c punkto pažeidimai ir patikrintos imties 96,7 proc. klaidų lygis.

pataisas;

- F. kadangi REGIO GD audito ataskaitoje nustatytos trys Europos regioninės plėtros fondo lėšomis skirtos dotacijos, kuriomis buvo pažeista Čekijos teisė ir ES Bendrųjų nuostatų reglamentas;
 - G. kadangi vis dar vyksta ministro pirmininko A. Babišo baudžiamasis tyrimas, kuris buvo pradėtas Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ataskaita dėl neteisėto mažosioms įmonėms skirtų ES subsidijų naudojimo, kuris buvo uždarytas, o vėliau vėl pradėtas ir dėl kurio buvo priimta 2020 m. birželio 19 d. Parlamento rezoliucija;
 - H. kadangi po vienu metų Komisija dar nėra pateikusi išsamaus atsakymo į Parlamento prašymą kiekybiškai įvertinti visą grupės „Agrofert“ subjektų gautą subsidijų sumą;
 - I. kadangi po 2018 m. gruodžio mėn. ir 2020 m. birželio mėn. Parlamento rezoliucijų dėl ministro pirmininko A. Babišo interesų konflikto ir praėjus daugiau nei dvejiems metams po Komisijos auditų pradžios padėtis, susijusi su ministro pirmininko A. Babišo interesų konfliktu, vis dar nėra išspręsta;
 - J. kadangi valstybės narės gali užtikrinti patikimą finansų valdymą tik jeigu valdžios institucijos veikia pagal įstatymą (ir nacionalinę, ir ES teisę) ir jeigu tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo institucijos tinkamai tiria nusikaltimus, susijusius su netinkamai nagrinėjamomis interesų konflikto bylomis;
 - K. kadangi pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 3 straipsnio b punktą neužtikrinimas, kad nebūtų interesų konfliktų, gali būti teisinės valstybės principų pažeidimų požymis;
 - L. kadangi išsamios konfliktų ir numanomų interesų konfliktų išvengimo ir valdymo politikos ir taisyklių įgyvendinimas yra itin svarbi gero valdymo ir patikimo finansų valdymo dalis;
 - M. kadangi 2020 m. vasario mėn. vykusios Biudžeto kontrolės komiteto misijos metu paaiškėjo, kad teisinėje sistemoje esama nerimą keliančių apribojimų, kliudančių veiksmingam ir efektyviam nacionalinės aukščiausiosios audito institucijos darbui neleidžiant jai tikrinti regioninio ir vietos lygmenų viešųjų išlaidų tvarkingumo ir veiksmingumo arba atlikti galutinių naudos gavėjų patikrinimų vietoje;
1. palankiai vertina tai, kad po pakartotinių Parlamento raginimų buvo paskelbta REGIO GD ir EMPL GD galutinė audito ataskaita dėl valdymo ir kontrolės sistemų, įdiegtų siekiant išvengti interesų konflikto Čekijoje, veikimo, kuria patvirtinamas esamas besitęsiantis ministro pirmininko A. Babišo interesų konfliktas, susijęs su konglomeratu „Agrofert“, ir Parlamento pozicija, išreikšta ankstesnėse rezoliucijose ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo ataskaitose;
 2. palankiai vertina tai, kad REGIO GD ir EMPL GD pripažįsta, jog svarbus viešasis interesas, kad šioje išskirtinėje situacijoje būtų užtikrinamas skaidrumas ir teikiama informacija, yra tinkamas paskelbimo pagrindas; vis dėlto apgailestauja dėl to, kad nustatyti faktai buvo paskelbti tik 2021 m. balandžio mėn., nepaisant to, kad galutinė audito ataskaita buvo pateikta Čekijos valdžios institucijoms 2019 m. lapkričio mėn., o Komisija gavo atsakymus 2020 m. gegužės mėn.; ragina AGRI GD paspartinti savo audito procedūrą ir tolesnius veiksmus ir nepagrįstai nedelsiant paskelbti savo galutinę audito ataskaitą; prašo skirti ypatingą dėmesį mokėjimams, kurie buvo padaryti ministro

pirmininko A. Babišo ar kitų Čekijos vyriausybės narių tiesiogiai ir netiesiogiai valdomoms įmonėms;

3. apgailestauja dėl to, kad audito ir prieštaravimų procedūros, taip pat finansinių pataisų taikymo procedūros šiuo metu trunka kelerius metus; ragina Komisiją peržiūrėti audito ir finansinių pataisų procedūrų taisykles, kad išvados būtų daromos ir netinkamai išmokėtos ES lėšos būtų susigrąžinamos laiku; pakartoja savo raginimą Komisijai paskelbti visus su Čekijos ministro pirmininko interesų konflikto byla susijusius dokumentus;
4. yra labai susirūpinęs dėl audito ataskaitoje nustatytų faktų, iš kurių matyti, kad:
 - ESI fondų lėšos buvo netinkamai skirtos grupės „Agrofert“ subjektams,
 - ministras pirmininkas yra kontroliuojančiosios bendrovės „Agrofert“ tikrasis savininkas ir nuo 2017 m. vasario mėn. – patikos fondų „AB Private Trust I“ ir „AB Private Trust II“, kuriuos jis kontroliuoja, tikrasis savininkas, tad jis turi tiesioginį ekonominį interesą, kad „Agrofert“ sektųsi,
 - ministras pirmininkas A. Babiš aktyviai dalyvavo įgyvendinant ES biudžetą Čekijoje ir turėjo galimybę daryti įtaką tokioms įstaigoms, kaip ESI fondų taryba ir nacionalinė koordinavimo institucija, taip pat dalyvavo priimant sprendimus, darančius poveikį grupei „Agrofert“,
 - nustatyti projektai buvo finansuojami pažeidžiant peržiūrėto Čekijos interesų konflikto akto 4 straipsnio c punktą ir ES finansinį reglamentą,
 - per audituojamą laikotarpį buvo kilęs pavojus nešališkam ir objektyviam A. Babišo kaip ministro pirmininko, ESI fondų tarybos pirmininko, finansų ministro ir ekonomikos ministro pavaduotojo funkcijų vykdymui;
5. atkreipia dėmesį į tai, kad nuo 2021 m. birželio 1 d. Čekijos Respublikos aktu Nr. 37/2021 SB. dėl galutinių tikrųjų savininkų registracijos į nacionalinę teisę galiausiai buvo perkelta Penktoji kovos su pinigų plovimu direktyva, pagal kurią reikalaujama sukurti viešai prieinamus bendrovių, patikos fondų ir kitų juridinių struktūrų registrus; primena, kad šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas baigėsi 2020 m. sausio 10 d.; labai kritiškai vertina tai, kad Čekija Penktąją kovos su pinigų plovimu direktyvą į nacionalinę teisę perkėlė taip smarkiai vėluodama; pažymi, kad Ministras Pirmininkas A. Babiš nuo 2021 m. birželio 1 d. įtrauktas į Čekijos savininkų registrą kaip netiesioginis tikrasis bendrovės „Agrofert“ savininkas; griežtai kritikuoja Čekijos teisingumo ministerijos paskelbtą pareiškimą, kuriame teigiama, kad bendrovei „Agrofert“ gali būti toliau mokamos subsidijos, nepaisant to, kad Andrej Babiš nurodytas kaip „Agrofert“ tikrasis savininkas Čekijoje;
6. primygtinai tvirtina, kad valstybės narės vyriausybės aukščiausiu lygmeniu kilusio interesų konflikto, dabar patvirtinto 2021 m. balandžio 23 d. paskelbtoje galutinėje Komisijos ataskaitoje dėl valdymo ir kontrolės sistemų, įdiegtų siekiant išvengti interesų konflikto Čekijoje, veikimo audito, negalima toleruoti ir jį reikia visapusiškai spręsti:
 - a) imantis priemonių, kuriomis būtų užtikrinama, kad ministras pirmininkas A. Babiš dėl grupės „Agrofert“ nebeturėtų jokių ekonominių ar kitų interesų, kuriems taikomas ES finansinio reglamento 61 straipsnis ar Čekijos interesų konflikto

aktas, arba

- b) užtikrinant, kad ministro pirmininko A. Babišo kontroliuojami verslo subjektai nebegautų jokio ES fondų finansavimo, viešųjų subsidijų ar finansavimo, skirstomo visais valdžios institucijų lygmenimis visoje ES arba
 - c) visiškai susilaikant nuo dalyvavimo bet kuriame ES sprendimų priėmimo procese, kuris gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai susijęs su grupės „Agrofert“ interesais; tačiau pažymi, kad, atsižvelgiant į ministro pirmininko ir jo vyriausybės narių funkcijas ir įgaliojimus, atrodo abejotina, kad tokia priemonė praktiškai galėtų būti tinkama sprendžiant interesų konfliktą, jeigu atitinkami asmenys toliau eitų savo valstybines pareigas, todėl atsistatydinimas iš valstybinių pareigų yra tinkamesnė priemonė interesų konflikto problemai visapusiškai spręsti;
7. teigiamai vertina pranešimą, kad Europos prokuratūra (EPPO) atliks nešališką ir faktais pagrįstą tyrimą dėl interesų konflikto; pripažįsta atsakingos prokuratūros paskelbtą pareiškimą, pagal kurį byla „atitinka naujai įsteigtos Europos prokuratūros privalomos jurisdikcijos sąlygas pagal atitinkamą Europos Sąjungos reglamentą ir turi būti nedelsiant jai perduota“;
 8. apgailestauja dėl to, kad audito metu nustatytais faktais patvirtinama, kad esama didelių sisteminių valdymo ir kontrolės sistemos veikimo trūkumų, visų pirma nustatant interesų konfliktus; apgailestauja dėl to, kad kryžminių patikrų neveiksmingumas ir neskaidrūs procesai bei struktūros kenkia interesų konfliktų prevencijos ir nustatymo veiksmų patikimumui Čekijoje;
 9. yra labai susirūpinęs dėl to, kad net 2018 m. įsigaliojus Finansinio reglamento 61 ir 63 straipsniams vis dar esama valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų, susijusių su interesų konflikto išvengimu, ir Čekijos valdžios institucijos imasi mažai ir nepakankamai veiksmų, kad užtikrintų atitiktį;
 10. apgailestauja dėl to, kad, kaip pranešama, Čekijos vyriausybė bandė legalizuoti ministro pirmininko A. Babišo interesų konfliktą įstatymu, kuris buvo pasiūlytas prasidėjus COVID krizei 2020 m. kovo mėn., o ne išspręsti patį interesų konfliktą;
 11. tikisi, kad nacionalinės valdžios institucijos įgyvendins visas prašomas rekomendacijas, kuriomis, be kita ko, siekiama tobulinti valdymo ir kontrolės sistemą ir patikrinti visas dotacijas, kurios buvo skirtos po 2017 m. vasario 9 d. ir kuriomis gali būti pažeidžiamas Interesų konflikto aktas;
 12. prašo Komisijos informuoti Parlamentą apie tai, kad Čekijos vyriausybė įgyvendina audito rekomendacijas, visų pirma susijusias su visų grupei „Agrofert“ išmokėtų lėšų, kurios nebuvo įtrauktos į audito imtį, patikrinimu;
 13. yra labai susirūpinęs dėl visos reglamentavimo sistemos trūkumų, dėl kurių sunku sistemingai nustatyti ES lėšas gaunančių subjektų tikruosius savininkus; primena, kad Komisija yra patvirtinusi pagal BŽŪP mokėjusi grupei „Agrofert“ priklausančioms įmonėms ir kitoms įmonėms, kurių tikrasis savininkas yra ministras pirmininkas A. Babiš, keliuose kitose valstybėse narėse, bet negalinti išsamiai nustatyti visų naudos gavusių ekonominės veiklos vykdytojų; primygtinai prašo, kad Komisija biudžeto įvykdymą patvirtinančiai institucijai turėtų pateikti išsamią ir patikimą visų „Agrofert“ grupei ir tam pačiam tikrajam savininkui priklausančioms įmonėms visose valstybėse

narėse 2018 ir 2019 finansiniais metais atliktų mokėjimų apžvalgą; ragina Komisiją taip pat įtraukti 2020 m. informaciją; mano, kad tai rodo, jog Komisija, bendradarbiaudama su nacionalinėmis agentūromis, skubiai sukurtų standartinę ir viešai prieinamą formą, kuria būtų atskleidžiami galutiniai BŽŪP išmokų gavėjai;

14. atkreipia dėmesį į neseniai pataisytus įrašus įmonių tikrųjų savininkų registre (Transparenzregister), kuriame ministras pirmininkas A. Babiš dabar įvardijamas kaip „Agrofert“ patronuojamosios įmonės Vokietijoje tikrasis savininkas ir akcininkas; pakartoja, kad ministras pirmininkas A. Babiš yra nurodytas kaip vienas iš šešių aktyvių asmenų, turinčių didelę įtaką ar kontroliuojančių su „Agrofert“ patronuojamąja įmone susijusio patikos fondo „GreenChem Solutions Ltd.“ Jungtinėje Karalystėje patikėtinius; ragina visas valstybes nares, kuriose vykdo veiklą „Agrofert“ patronuojamosios įmonės, atitinkamai peržiūrėti tikrųjų savininkų registrą;
15. apgailestauja dėl to, kad grupės „Agrofert“ subjektai ir toliau gauna išmokas pagal pirmąjį BŽŪP ramstį; primena, kad Čekijos interesų konflikto aktu draudžiama skirti bet kokias subsidijas, įskaitant BŽŪP tiesiogines išmokas, įmonei, kurioje valstybės tarnautojas ar valstybės tarnautojo kontroliuojamas subjektas oficialiai turi 25 proc. ar didesnę akcijų paketą; atkreipia dėmesį į rimtas abejones dėl Čekijos valdžios institucijų, sprendžiančių dėl tiesioginių žemės ūkio išmokų tinkamumo ir kontrolės, nepriklausomumo; išvelgia rizikos požymių tame, kad grupę „Agrofert“ sudarančios įmonės ir toliau gauna šias lėšas pažeidžiant Čekijos interesų konflikto aktą;
16. pažymi, kad nuo 2006 m. galiojančiuose Čekijos teisės aktuose dėl interesų konfliktų esama didelių spragų ir reikšmingų įgyvendinimo trūkumų, dėl kurių atsirado ir augo didelės oligarchijos struktūros; apgailestauja dėl to, kad Parlamento Biudžeto kontrolės komitetas 2020 m. misijos metu nustatė didelių trūkumų Čekijos interesų konfliktų išvengimo, nustatymo ir sprendimo sistemose;
17. stebisi dėl tariamai skirtingų požiūrių į panašius Čekijos interesų konflikto akto ir Finansinio reglamento 61 straipsnio pažeidimus, kuriuos taiko REGIO GD bei EMPL GD ir AGRI GD; REGIO GD ir EMPL GD mano, kad Čekijos interesų konflikto akto pažeidimas yra Finansinio reglamento 61 straipsnio 2 dalies pažeidimas, o AGRI GD, atrodo, vadovaujasi kitokia logika; be to, pažymi, kad atliekant teisėmis grindžiamų mokėjimų (tiesioginių išmokų) tinkamumo patikrinimus taip pat tikrinamas sprendimų priėmimo elementas; akcentuoja tai, kad tokiam patikrinimo sprendimui gali turėti įtakos interesų konfliktas; ragina Komisiją pateikti Parlamentui išsamų teisinį paaiškinimą apie skirtingą nacionalinio teisės akto dėl interesų konflikto ir Finansinio reglamento 61 straipsnio pažeidimų poveikį ir išsamų paaiškinimą apie tai, kaip Komisija užtikrina, kad teisėmis grindžiamo mokėjimo patikrinimo sprendimams nedarytų poveikio interesų konfliktas;
18. stebisi Komisijos vertinimu, kad Čekijos žemės ūkio ministras neturi interesų konflikto, nepaisant to, kad jo šeimos nariai gauna dideles žemės ūkio subsidijų sumas jam atsakant už žemės ūkio programų programavimą ir įgyvendinimą pagal BŽŪP; prašo Komisijos pasidalyti šiuo vertinimu su Parlamentu; ragina Komisiją užtikrinti vienodą Finansinio reglamento 61 straipsnio aiškinimą ir taikymą;
19. prašo Komisijos įvertinti Finansinio reglamento 61 straipsnio veiksmingumą siekiant sėkmingai užkardyti ar atskleisti ir išspręsti kilusių interesų konfliktų atvejus ir, kai tinkama, kitą kartą peržiūrint Finansių reglamentą pateikti pasiūlymus, kaip toliau sugriežtinti interesų konfliktus reglamentuojančias taisykles, skiriant ypatingą dėmesį

apibrėžtims, taikymo sričiai (kas įtraukiama), jautrių funkcijų ar veiklos, kuriai kyla rizika, nustatymui, „situacijoms, kurios gali būti objektyviai suprantamos kaip interesų konfliktas“, ir prievolėms interesų konflikto atveju; primena, kad Finansinio reglamento 61 straipsnyje nedaroma skirtumo tarp įvairių rūšių mokėjimų ES biudžeto lėšomis ir kad pati galimybė pasinaudoti padėtimi dėl interesų konflikto yra pakankamas požymis;

20. yra susirūpinęs dėl to, kad Čekijos nacionalinė mokėjimo agentūra (Valstybės žemės ūkio intervencijų fondas) siaurai aiškina Finansinio reglamento 61 straipsnį ir laiko, kad jis nėra taikomas vyriausybės nariams; pakartoja, kad Parlamentas yra susirūpinęs dėl kelių nustatytų Čekijos žemės ūkio mokėjimo agentūros valdymo trūkumų, ypač susijusių su priežiūros valdybos priklausomumu, kaip pabrėžiama 2020 m. vasario mėn. Parlamento misijos Čekijos Respublikoje ataskaitoje¹; prašo Komisijos pradėti audito procedūrą siekiant užtikrinti patikimą agentūros valdymą;
21. mano, kad Komisijos Interesų konfliktų vengimo ir valdymo pagal Finansinį reglamentą gairės yra svarbi priemonė toliau stiprinti ES biudžeto apsaugos nuo sukčiavimo ir pažeidimų priemones; prašo Komisijos didinti informuotumą ir skatinti vienodą interesų konfliktų išvengimo taisyklių aiškinimą ir taikymą, įskaitant tiesiogines išmokas pagal pirmąjį BŽŪP ramstį, ir stebėti nepriklausomą mokėjimo agentūrų ir audito institucijų veikimą šioje srityje; ragina Komisiją teikti suinteresuotųjų valstybių narių valdžios institucijoms papildomus praktinius pavyzdžius, pasiūlymus ir rekomendacijas, kad padėtų joms išvengti interesų konfliktų;
22. pakartoja, kad Čekijos piliečiai ir mokesčių mokėtojai neturėtų mokėti ar prisiimti pasekmių, kylančių dėl ministro pirmininko A. Babišo interesų konflikto, ir kad grupei „Agrofert“ priklausančios įmonės turėtų gražinti visas subsidijas, neteisėtai gautas iš ES ar Čekijos nacionalinio biudžeto; ragina Čekijos valdžios institucijas susigražinti visas subsidijas, kurios buvo netinkamai išmokėtos bet kuriam grupės „Agrofert“ subjektui;
23. primygtinai reikalauja, kad tolesnis ES ar Čekijos nacionalinio biudžeto lėšų mokėjimas įmonėms, kurias galiausiai kontroliuoja ministras pirmininkas A. Babiš arba Čekijos vyriausybės nariai, būtų sustabdytas, kol nebus visiškai išspręsti interesų konflikto atvejai;
24. ragina Čekijos vyriausybę didinti bendrą ES subsidijų paskirstymo teisingumą ir sukurti sistemą, kuri garantuotų visapusišką ir visišką ES lėšų paskirstymo skaidrumą; su susirūpinimu pažymi, kad, remiantis Komisijos turima informacija, nebuvo priimta sprendimų dėl Čekijos tiesioginių išmokų sistemos pakeitimo nuo jų sukūrimo 2014 m., siekiant sukurti veiksmingą kovos su interesų konfliktais mechanizmą;
25. primena, kad įgyvendinant „Stork Nest“ projektą „Agrofert“ dirbtinai sukurta vidutinio dydžio įmonė, kurią vis dar kontroliuoja „Agrofert“, buvo skirta būtent mažosios ir vidutinės įmonės skirtoms lėšoms gauti, kurių vertė iš viso sudarė apytiksliai 2 mln. EUR; mano, jog nepriimtina, kad po to, kai tiriant „Stork Nest“ rasta sunkių pažeidimų, Čekijos valdžios institucijos atsisakė šio projekto finansavimo ES lėšomis, kad finansuotų jį iš nacionalinio biudžeto, perkeldamos finansinę naštą Čekijos mokesčių mokėtojams; mano, jog tai yra patvirtinimas, kad Čekijos valdžios institucijoms nepavyko įtikinti Komisijos, kad šie mokėjimai yra teisėti ir tvarkingi; apgailestauja dėl to, kad tai reiškia, jog OLAF nebeturi teisės tirti ir kaltinimus gali

¹ Biudžeto kontrolės (CONT) komiteto faktų nustatymo misijos Čekijos Respublikoje ataskaita, 2020 m. vasario 26–28 d.

pareikšti tik nacionalinis prokuroras; yra labai susirūpinęs dėl to, kad Čekijos prokuroras laikinai nutraukė procesą, o vėliau vėl pradėjo nagrinėti bylą; ragina Čekijos valdžios institucijas kuo skubiau informuoti ES institucijas apie „Stork Nest“ tyrimo rezultatus;

26. atkreipia dėmesį į tai, kad Čekijos policija antrą kartą rekomendavo Ministrui Pirmininkui A. Babišui pareikšti kaltinimus dėl įtariamo sukčiavimo, siekiančio apie 2 mln. EUR, susijusio su „Stork Nest“ tyrimais; pažymi, kad prižiūrintis prokuroras Jaroslav Šaroč, kuris 2019 m. rugsėjo mėn. nusprendė iš pradžių nutraukti bylą, yra atsakingas už sprendimo dėl prašymo pateikti kaltinimus priėmimą; primena, kad dabar jau atsistatydinęs generalinis prokuroras Pavel Zeman 2019 m. gruodžio 4 d. liepė atnaujinti bylą, nurodydamas prokuroro J. Šarocho teisinio vertinimo trūkumus;
27. yra labai susirūpinęs dėl politinio spaudimo nepriklausomoms žiniasklaidos priemonėms ir nepriklausomoms institucijoms Čekijos Respublikoje; tai neseniai patvirtino generalinio prokuroro, kuris kaip atsistatydinimo priežastį nurodė teisingumo ministro daromą spaudimą, atsistatydinimas;
28. prašo Komisijos įvertinti pažeidžiamus Čekijos teismų sistemos aspektus ir imtis reikiamų veiksmų; prašo Komisijos išsamiai ištirti ir išnagrinėti, ar buvo panaikintos ar prieš laiką uždarytos kokios nors kitos su Čekijos vyriausybės nariais susijusios bylos, galbūt dėl padaryto spaudimo; ragina Komisiją nepagrįstai nedelsiant informuoti Parlamentą apie nustatytus faktus ir išvadas;
29. yra susirūpinęs dėl pranešimų, kad per audituojamą laikotarpį Čekijos vyriausybė išmokėjo grupei „Agrofert“ jau daugiau nei 150 mln. CZK iš Čekijos nacionalinio biudžeto¹; kadangi tai gali būti neteisėta valstybės pagalba, kenkianti sąžiningai konkurencijai ES bendrojoje rinkoje ir jos vientisumui, prašo Komisijos visapusiškai ištirti šiuos finansavimo nacionalinio biudžeto lėšomis atvejus ir informuoti Parlamentą apie tyrimo išvadas ir įgyvendintas priemones;
30. smerkia praktiką, kai atsisakoma projektų finansavimo ES lėšomis siekiant juos finansuoti iš nacionalinio biudžeto po to, kai Komisija arba Europos Audito Rūmai nustato pažeidimų; prašo Komisijos atidžiai stebėti šiuos atvejus ir atlikti išsamią teisinę analizę, skiriant ypatingą dėmesį galimiems valstybės pagalbos taisyklių pažeidimams;
31. apgailestauja dėl ministro pirmininko A. Babišo viešai išsakytų pastabų reaguojant į REGIO GD ir EMPL GD paskelbtą galutinę audito ataskaitą²; mano, jog tai, kad Europos Vadovų Tarybos narys vadina Komisijos auditorius „mafija“, yra nepriimtina;
32. smerkia ministro pirmininko A. Babišo įžeidžiančias pastabas dėl naujų organizacijų, rengiančių reportažus apie jo interesų konfliktą ir jo įmonių veiklą; šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į jo neigiamas pastabas dėl Deniko referendumo Čekijos parlamente 2020 m. lapkričio mėn.;
33. yra labai susirūpinęs dėl to, kaip prastai įgyvendinamos ketvirtojo raundo vertinimo ataskaitoje išdėstytos GRECO rekomendacijos – tik viena iš keturiolikos rekomendacijų buvo įgyvendinta patenkinamai, septynios rekomendacijos įgyvendintos iš dalies, o dar

¹ iROZHLAS, *Penam, Lovochemie, Cerea. Česko vyplatilo Agrofertu podle Bruselu na dotacích neoprávněně 155 milionů*, 2021 m. balandžio 27 d.

² Euractiv, *Czech PM slams EU Commission auditors as 'mafia'*, 2021 m. balandžio 26 d.

šešios rekomendacijos visai neįgyvendintos;

34. ragina visas valstybes nares pagal naująją daugiametę finansinę programą (DFP) uždrausti šimtų milijonų eurų subsidijas mokėti pavieniams fiziniams asmenims ir atsižvelgti į Parlamento poziciją užtikrinti visišką skaidrumą ir galimybę pagal pasidalijamojo valdymo programas tarpvalstybinių lygmeniu sujungti mokėjimus ir skaitmeninės stebėsenos ir audito procedūras valstybėse narėse;
35. ragina Tarybą vykstant deryboms dėl BŽŪP reglamento skirti pakankamai dėmesio biudžeto efektyvumui ir teisingesniai bei skaidresniai tiesioginių išmokų paskirstymui, atsižvelgti į Parlamento poziciją nustatyti konkrečias ribas vienam fiziniam asmeniui pagal abu BŽŪP ramsčius, taip pat proporcingam išmokų mažinimui, privalomų ribų nustatymui ir perskirstymo išmokoms, siekiant užtikrinti, kad ES piliečiai apskritai vertintų BŽŪP teigiamai; pabrėžia, kad deryboms Taryboje neturi daryti poveikio interesų konfliktai ir kad derybose negali dalyvauti joks ministras arba nacionalinės vyriausybės narys ar atstovas, kuriam yra kilęs interesų konfliktas; mano, jog tai, kad ministras pirmininkas A. Babiš, būdamas grupės „Agrofert“ tikrasis savininkas, dalyvavo derybose dėl BŽŪP ir kovojo prieš subsidijų ribų nustatymą, yra nepriimtina; griežtai pabrėžia, kad ribos vienam fiziniam asmeniui pagal pirmąjį ir antrąjį BŽŪP ramsčius turi būti taikomos vienodai, įskaitant nacionalinių vyriausybių narius, kad jie negalėtų dalyvauti derybose Taryboje siekdami asmeninės naudos;
36. griežtai smerkia oligarchijos struktūras, besinaudojančias ES žemės ūkio ir sanglaudos fondų lėšomis, kai nedidelė naudos gavėjų mažuma gauna didžiąją dalį ES lėšų, ir ragina Komisiją, Tarybą ir Europos Vadovų Tarybą užkirsti kelią tokių struktūrų, dėl kurių mažėja mažųjų ir vidutinių ūkininkų ir šeimos ūkių (kurie turėtų būti pagrindiniai naudos gavėjai pagal BŽŪP) konkurencingumas, skatinimui;
37. akcentuoja savo didelį susirūpinimą dėl to, kad ministras pirmininkas A. Babiš, turėdamas interesų konfliktą, dalyvauja priimant sprendimus dėl BŽŪP suderinimo su bendrais Europos klimato politikos tikslais, nes grupės „Agrofert“ verslo interesai galėtų būti viršesni už viešuosius interesus remti tvaresnį žemės ūkį ir riboti neigiamą klimato kaitos poveikį;
38. mano, jog tai, kad Čekijos vyriausybė nesiima veiksmų ministro pirmininko A. Babišo interesų konfliktams išspręsti, daro neigiamą poveikį Čekijos valdžios institucijų, įskaitant teisėsaugos institucijas ir valdymo ir kontrolės sistemas, veikimui ir ES teisės aktų laikymuisi;
39. ragina Komisiją įvertinti pirmiau aprašytą situaciją, taip pat ministro pirmininko A. Babiš įtaką Čekijos žiniasklaidai ir teismų sistemai, siekiant nustatyti teisinės valstybės principo pažeidimus ir, jei nustatytais faktais tai būtų patvirtinta, laiku aktyvuoti sąlygų mechanizmą Sąjungos biudžetui apsaugoti;
40. vis dar yra susirūpinęs dėl žiniasklaidos priemonių nuosavybės koncentracijos kelių oligarchų rankose¹;
41. pažymi, kad ir nacionaliniu, ir Europos lygmenimis vyksta tyrimai ir auditai dėl potencialių interesų konfliktų ir ES lėšų panaudojimo; nerimauja dėl Komisijos 2020 m.

¹ „Žurnalistai be sienų“, *Čekijos Respublika*, <https://rsf.org/en/czech-republic> [žiūrėta 2021 6 2].

teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje išreikštų nuogąstavimų, kad aukšto lygio korupcijos atvejai nėra pakankamai tiriami ir parlamento nariams taikomose tarnybinės etikos sistemose esama spragų;

42. ragina Tarybą ir Europos Vadovų Tarybą imtis visų reikiamų ir tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias interesų konfliktams, kaip numatyta Finansinio reglamento 61 straipsnio 1 dalyje; reiškia susirūpinimą tuo, kad Čekijos ministras pirmininkas aktyviai dalyvavo ir toliau dalyvauja derybose dėl ES biudžeto ir ES programų, nors jam kyla interesų konfliktas; prašo Tarybos ir Europos Vadovų Tarybos paaiškinti Parlamentui, kaip jos planuoja į tai atsižvelgti ir imtis veiksmų dėl ministro pirmininko A. Babišo dalyvavimo priimant su BŽŪP ir ES biudžetu susijusius sprendimus, atsižvelgiant į Komisijos audito ataskaitų išvadą;
43. mano, jog ministro pirmininko A. Babišo interesų konflikto atvejis taip pat patvirtina skubų poreikį sukurti sąveikią skaitmeninių ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemą ES finansų srityje; labai apgailestauja dėl to, kad teisėkūros institucijoms nepavyko pasiekti patenkinamo susitarimo dėl IT sistemų sąveikumo užtikrinimo nuostatų, kurias taikant būtų galimas standartizuotas ir suvienodintas ataskaitų teikimas ir būtų skatinamas bendradarbiavimas; ragina visus susijusius subjektus dėti pastangas siekiant vienodai veiksmingų sprendimų, kad būtų užtikrinta geresnė atskaitomybė;
44. ragina Komisiją užtikrinti, kad Finansinio reglamento nuostatos dėl interesų konflikto, taip pat ministro pirmininko A. Babišo interesų konflikto atveju, būtų visapusiškai taikomos įgyvendinant 2021–2027 m. DFP ir priemonę „Next Generation EU“, kad ministro pirmininko A. Babišo tiesiogiai ar netiesiogiai valdomoms įmonėms nebūtų daromi jokie mokėjimai¹; ragina vykdyti tolesnius patikrinimus dėl bet kokių galimų interesų konfliktų ir kitų teisinės valstybės elementų nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo planuose;
45. itin pabrėžia, kad Europos Parlamento nariai turi turėti galimybę atlikti savo darbą be jokių grasinimų ir kad nacionalinės vyriausybės privalo užtikrinti jų apsaugą gimtojoje šalyje;
46. paveda pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai ir Čekijos Respublikos vyriausybei bei abiem parlamento rūmams.

¹ Į Čekijos vyriausybės patvirtintą įmonių ir projektų sąrašą, kurį numatomą teikti finansavimui Teisingos pertvarkos fondo lėšomis, numatyta daugiau nei 6 mlrd. CZK skirti grupei „Agrofert“ priklausančiai įmonei „Lovochemie“, kuriai anksčiau vadovavo dabartinis Čekijos aplinkos ministras Richard Brabec.